

Møteinnkalling

Utvalg: Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre
Møtested: Eiterådalen, Vefsn
Dato: 26.08.2021
Tidspunkt: 16:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 9485 0808. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

NB: Møtet legges opp med befaringer i Vefsn og overnatting på Holmen gård i Eiterådalen fra torsdag 26. august til fredag 27. august.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 16/21	Referatsaker		
RS 3/21	Protokoll fra styremøte 10. juni 2021.		2021/5423
RS 4/21	Vedrørende avslag på permanent reindriftsgjerde i Sirijorda naturreservat. Lomsdal - Visten nasjonalparkstyre.		2021/5404
RS 5/21	Nordlandshus på gården Lislbørja i Lomsdal-Visten nasjonalpark		2019/7848
ST 17/21	Delegerte saker		
DS 4/21	Vedtak - dispensasjon for bruk av elgtrekk/ATV i forbindelse med utfrakt av skutt elg - Gåsvatnet		2019/5998
DS 5/21	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet Lomsdal - Visten nasjonalpark, bruk av helikopter til uttransport av elg, jaktlag Ronald Bjøru		2020/6084
ST 18/21	Høringsuttalelse - søknad om oppført portabel lavvo i Lomsdal-Visten nasjonalpark.		2021/3955
ST 19/21	Eventuelt		

Det vil også bli gitt orienteringer under referatsakene:

Orientering fra Statens naturoppsyn (SNO) lokalt ved Carl Norberg. Vedrørende SNOs arbeid siden sist og prosjekter knyttet til verneområdene. Orientering om prosjektering av mulig bru over Velfjordskardelva.

Nasjonalparkforvalter, Bjørnar Aarstrand vedrørende oppfølging av tidligere vedtak og føringer fra styret.

ST 16/21 Referatsaker

Møteprotokoll

Utvalg: Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre
Møtested: Nevernes, Brønnøy - Nevernes
Dato: 10.06.2021
Tidspunkt: 11:00

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon
Ken-Richard Hansen	Leder
Tor Stabbforsmo	Medlem
Berit Hundåla	Medlem
Siv Aglen	Medlem
Gun Utsi	Medlem
Stig Tore Skogsholm	Medlem
Per Anders Kappfjell	Medlem

Merknader

Gun Utsi deltok digitalt ved bruk av TEAMS

Fra administrasjonen møtte:

Navn	Stilling
Bjørnar Aarstrand	Nasjonalparkforvalter

Underskrift:

Vi bekrefter med underskriftene våre at det som er ført på de sidene vi har signert i møteboka, er i samsvar med det som ble vedtatt på møtet.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 9/21	Referatsaker		
RS 2/21	Særutskrift Forlengelse av dispensasjon for hogst av ved til Litlvasshytta - Sjørlægda - Vefsn		2018/7829
ST 10/21	Delegerte saker		
DS 2/21	Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - transport av varer og utstyr for husdyrhold - Lomsdal - Visten nasjonalpark		2014/2727
DS 3/21	Dispensasjon fra verneforskriften Lomsdal - Visten nasjonalpark for bruk av snøskuter.		2018/1313
ST 11/21	Åpning av utkikkspunkt Nevernes.		2019/7911
ST 12/21	Søknad om dispensasjon fra verneforskriften, Njaarken/Lomsdal - Visten nasjonalpark for etablering av skjul i forbindelse med åtejakt på jerv i Okfjorden, Brynjar Harsvik		2021/3862
ST 13/21	Avtale om leie av kontorplass til forvalter mellom Vevelstad kommune og Statsforvalteren i Nordland.		2021/3770
ST 14/21	Dispensasjon fra verneforskrift fornying av gjeterhytte/ seter i Svenningskardet, Finn David Lund		2021/3149
ST 15/21	Eventuelt		

ST 9/21 Referatsaker

Saksprotokoll i Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre - 10.06.2021

Nasjonalparkforvalter, Bjørnar Aarstrand orienterte om pågående arbeid og prosjekter/saker som må følges opp.

Det ble også gitt en orientering på vegne av Statens naturoppsyn og arbeid som er gjort til nå og skal gjøres ut over sommeren.

Bygningsmasse i Lissbørja, Brønnøy kommune – Det settes ned en arbeidsgruppe bestående av Ken-Richard Hansen, Siv Aglen og Bjørnar Aarstrand som avholder møte med Brønnøy kommune vedrørende bygningsmasse i Lissbørja. Møtet avholdes slik at det er mulig å legge fram sak vedrørende framdrift til høsten.

Forsøpling fra skjelloppdrett, Norgeskjell AS - Det legges fram sak for styret med pålegg om retting av forsøpling.

Opprydding Sirijorda naturreservat – Det må gjøres ei avklaring hvilken myndighet som skal pålegge opprydding av anlegg i Sirijorda naturreservat.

Styrets vedtak – enstemmig:

Orienteringer og referatsaker tas til styrets orientering.

RS 2/21 Særutskrift Forlengelse av dispensasjon for hogst av ved til Litlvasshytta - Sjørlægda – Vefsn

ST 10/21 Delegerte saker

Saksprotokoll i Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre - 10.06.2021

Styrets vedtak – enstemmig:

Dispensasjonssaker tas til styrets orientering.

DS 2/21 Dispensasjon fra motorferdselsforbudet - transport av varer og utstyr for husdyrhold - Lomsdal - Visten nasjonalpark

DS 3/21 Dispensasjon fra verneforskriften Lomsdal - Visten nasjonalpark for bruk av snøskuter.

ST 11/21 Åpning av utkikkspunkt Nevernes.

Forvalters tilrådning

Saken legges fram som en diskusjonssak.

Saksprotokoll i Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre - 10.06.2021

Styret diskuterte saken og gjennomførte en befaringsreise av sti og utsiktspunkt sammen med grunneier, Aage Oxholm.

Styrets vedtak – enstemmig:

Det gjennomføres åpning av utsiktspunktet og sti onsdag 16 juni kl 16.00 på Nevernes.

Åpningen markeres utendørs med snorklipping og tale, samt befaringsreise fram til utsiktspunktet. Grunneier bidrar til markeringen med lokalt engasjement.

ST 12/21 Søknad om dispensasjon fra verneforskriften, Njaarken/Lomsdal - Visten nasjonalpark for etablering av skjul i forbindelse med åtejakt på jerv i Okfjorden, Brynjar Harsvik

Forvalters tilrådning

Søknaden fra Brynjar Harsvik om på bygge en jaktbu i Okfjorden avslås.

Omsøkte tiltak vurderes å være i strid men vernevedtakets formål og forvaltningsplan. Dette med hjemmel i forskrift om vern av Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmedajve §3 ledd 1.

Saksprotokoll i Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre - 10.06.2021

Saken ble diskutert. Det ble lagt vekt på at behandlingen gjelder kun for bygget som er omsøkt, og ikke selve jakta.

Styrets vedtak – enstemmig:

Søknaden fra Brynjar Harsvik om på bygge en jaktbu i Okfjorden avslås.

Omsøkte tiltak vurderes å være i strid men vernevedtakets formål og forvaltningsplan. Dette med hjemmel i forskrift om vern av Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmedajve §3 ledd 1.

ST 13/21 Avtale om leie av kontorplass til forvalter mellom Vevelstad kommune og Statsforvalteren i Nordland.

Forvalters tilrådning

Styret for Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmedajve tar framlagte leieavtale mellom Statsforvalteren i Nordland og Vevelstad kommune til orientering.

Saksprotokoll i Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre - 10.06.2021

Styrets vedtak – enstemmig:

Styret for Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmedajve tar framlagte leieavtale mellom Statsforvalteren i Nordland og Vevelstad kommune til orientering.

ST 14/21 Dispensasjon fra verneforskrift fornying av gjeterhytte/ seter i Svenningskardet, Finn David Lund

Forvalters tilrådning

Finn David Lund gis dispensasjon fra verneforskriften for Lomsdal/Visten nasjonalpark Njaarken vaarjelimmedajve til riving av eksisterende gjeterhytte og oppføring av ny

gjeterhytte i Svenningskardet. Dispensasjonen gis med hjemmel i verneforskriftens § 3, punkt 1.3, d.

I tillegg gis søker dispensasjon fra samme forskrift til helikoptertransport av ny bygning opp til byggeplass med vilkår jfr forskriftens § 3, punkt 6.3, j.

Dispensasjonen gis med følgende vilkår:

- Ny hytte plasseres på samme sted som eksisterende i dag, og utføres etter beskrivelse i søknaden.
- Det gis tillatelse til inntil 2 flyginger med helikopter i perioden 15. juli 2021 til 15 april 2022.
- Dersom det er rein i området må det vises særlig hensyn. Reinen må gis mulighet til å forflytte seg rolig før helikopteret går ned.
- Du skal ha med dispensasjonen på hver tur.
- FØR hver transport SKAL det gis beskjed til lokal SNO, Carl Norberg på telefon 906 45 339 og Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt (Torstein Appfjell, distriktsleder telefon 905 07 332. SMS er tilstrekkelig.
- Materialer fra rivning av gammel hytte skal samles i hop og fraktes ut innen 15. april 2022. Uttransport kan samkjøres med kjøring av saltslikkestein som tidligere er gitt tillatelse til. Evt. rent/uimpregnert tremateriale kan deponeres på stedet/brukes til ved.

I tillegg til dispensasjon fra nasjonalparkstyret må du ha egen dispensasjon i forhold til motorferdsel fra Grane kommune. Det sendes kopi av vedtaket fra nasjonalparkstyret til Grane kommune.

Saksprotokoll i Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre - 10.06.2021

Styrets vedtak – enstemmig:

Slik som innstillingen

ST 15/21 Eventuelt

Saksprotokoll i Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre - 10.06.2021

Ingen saker til eventuelt.

**Lomsdal-Visten
nasjonalparkstyre**

Postadresse
c/o Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405
8002 Bodø

Besøksadresse
Trofors jernbanestasjon
8680 Trofors

Kontakt
Sentralbord: +47 75 53 15 00
Direkte: +47 +4775547819
sfnopost@statsforvalteren.no
www.fylkesmannen.no/nordland

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Saksbehandler Bjørnar Aarstrand

Vår ref. 2021/5404

Deres ref.

Dato 17.08.2021

Vedrørende avslag på permanent reindriftsgjerde i Sirijorda naturreservat. Lomsdal - Visten nasjonalparkstyre.

Det vises til deres avslag på permanent reindriftsgjerde ved Landgskardnasen/Sirijorda naturreservat med referanse 20/527-2.

Styret for Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmedajve har siden 2020 hatt forvaltningsansvar for naturreservatet og er orientert om vedtaket fra Landbruks- og matdepartementet. Avslaget gir ingen føringer for opprydding og fjerning av eksisterende gjerde. Etter befaring gjort sommeren 2021 står gjerdet fortsatt i Sirijorda. Ved behandling av saken den 21.12.2020 opplyste søker om sitt behov for gjerdet, og hvorfor det allerede var blitt satt opp et gjerde i området.

I styremøte for nasjonalparken 10. juni i år er det stilt spørsmål om videre oppfølging av vedtaket den 21.12.2020. Det etterspørres derfor en snarlig avklaring fra Landbruks- og matdepartementet.

Med hilsen

Bjørnar Aarstrand
Nasjonalparkforvalter

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:

BERIT KRISTINE HÆTTA	Postboks 240	9521	KAUTOKEINO
STATSFORVALTEREN I NORDLAND	Postboks 1405	8002	BODØ

**Lomsdal-Visten
nasjonalparkstyre**

Postadresse
c/o Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405
8002 Bodø

Besøksadresse
Trofors jernbanestasjon
8680 Trofors

Kontakt
Sentralbord: +47 75 53 15 00
Direkte: +47 +4775547819
sfnopost@statsforvalteren.no
www.fylkesmannen.no/nordland

MILJØDIREKTORATET
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Saksbehandler Bjørnar Aarstrand

Vår ref. 2019/7848

Deres ref.

Dato 06.08.2021

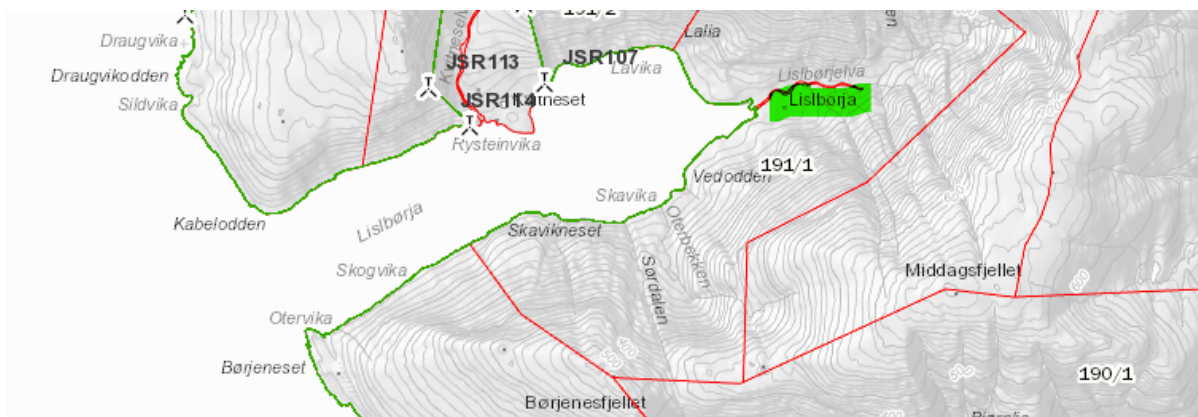
Nordlandshus på gården Lislbørja i Lomsdal-Visten nasjonalpark

Miljødirektoratet er eier av eiendommen Lislbørja i Brønnøy kommune (1813-191/1). Eiendommens fjøs/uthus og hovedhus (nordlandshus) ligger innenfor vernegrensene til Njaarken/Lomsdal-Visten nasjonalpark.

Parken ble opprettet i 2009 og forvaltningsplan for Lomsdal-Visten ble behandlet av Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre 2013, og endelig godkjent av Miljødirektoratet 13.11.2014. Forvaltningsmål for bygninger og anlegg (4.7) er at eksisterende bygninger skal forvaltes slik at de kan benyttes slik som ved parkens opprettelse. Det framkommer ikke planer for bruk eller restaurering av dette bygningene i Lislbørja i besøksstrategi for parken.

Høsten 2019 ble det utført en vurdering og tilstandsrapport av våningshuset på bestilling av nasjonalparkstyret. Denne ligger vedlagt. Det har også vært muntlig dialog mellom Miljødirektoratet og styret for Lomsdal – Visten nasjonalpark.

I 2019 ble det også gjennomført uttak av sitkagranskog på hele denne eiendommen. Uttaket av skog har ført til at våningshuset har blitt mer utsatt for vær og vind enn tidligere. Med bakgrunn husets ytre tilstand (etter befaring mai 2021 – bilde 1 og 2) ble tilstandsrapporten på nytt diskutert i på styremøte 10. juni 21. Det ble da vedtatt å avholde et møte med Brønnøy kommune for å avklare kulturhistorisk status og evt. få innspill til videre framdrift.

Kart: Eiendomsgrenser for Lislbørja, 191/1

Nasjonalpark Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmiedajve
Landskapsvernområde Strauman landskapsvernområde

Bilde 1. Fremside våningshus i Lislbørja i Brønnøy kommune Foto: Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre 2021.

Bilde 2. Bakside våningshus i Lislbørja i Brønnøy kommune Foto: Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre 2021.

Møte med Brønnøy kommune ble avholdt 4. august 21. Det fremkommer at Brønnøy kommune ønsker at grunneier, Miljødirektoratet skal ta ansvar for våningshuset i Lislbørja slik at dette settes i stand. Dette med bakgrunn i premisene for opprettelse av nasjonalparken og tilhørende forvaltningsplan.

Styret for Lomsdal-Visten nasjonalpark oversender dette ønsket. Den skriftlige tilbakemeldingen fra Miljødirektoratet vil videre være en del av den administrative og politiske behandlingen i Brønnøy kommune og i Lomsdal – Visten nasjonalparkstyre.

Styret for Lomsdal- Visten nasjonalpark ber på bakgrunn i dette om en snarlig tilbakemelding på hva slags plan Miljødirektoratet med våningshuset på eiendommen.

Med hilsen

Bjørnar Aarstrand
Nasjonalparkforvalter

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Vedlegg:

- 1 Tilstandsrapport for nordlandshus på gården Lislbørja i Lomsdal-Visten nasjonalpark
- 2 Utdrag fra forvaltningsplan for Lomsdal-Visten nasjonalpark - bygninger og anlegg

LISLBØRJA

TILSTANDSVURDERING
31.OKTOBER 2019

HANDVERKER TORBJØRN PRYTZ

TILSTANDSVURDERING:

Grunnmur

Denne er av naturstein. Noe sement for tetting er brukt i forbindelse med jordkjeller i sørenden. På framsida av huset er noe av muren i ulage. Hovedfundamentene ser bra ut. Bygget i sin helhet ser relativt rett ut.

Tømmer kasse

Denne er tømra i 5'' furu og grantømmer. Det er papp på tømmeret utvendig Tømmeret er rydd og fint høvla på innsida.

Hele 1. og 2.omfar har råteskade. Det har vært en lekkasje i kilrenna på sørsida av arken noe som har ført til store råteskader i veggen under. Det er også lekkasje under vinduet i 2. etasje på sørsida av arken, vatn på golvet i 2.et samt at tømmerveggen er blaut på utsida under pappen. Det er enkelte råteområder i noen av novene.

Taket

Åstak med skaftunger, never og torv. På torva er det lagt aluminiums plater, tekkinga virker tett, men begynner å løsne.

Kledning

Kledninga er en del lappa. Stort sett ser det ut til at kledninga har bestått av 6``punnbord og 4``påbord. Mye av kledning bør skiftes.

Vinduer

Vinduene er sannsynligvis fra 50-60 tallet. Noen kobla og noen enkle, alle i samme stil. Det har vært lemmer på alle vinduene i 1. etasje. Vinduene trenger opp pussing.

Det trengs ny pipe dersom ildsted skal brukes

Totalvurdering

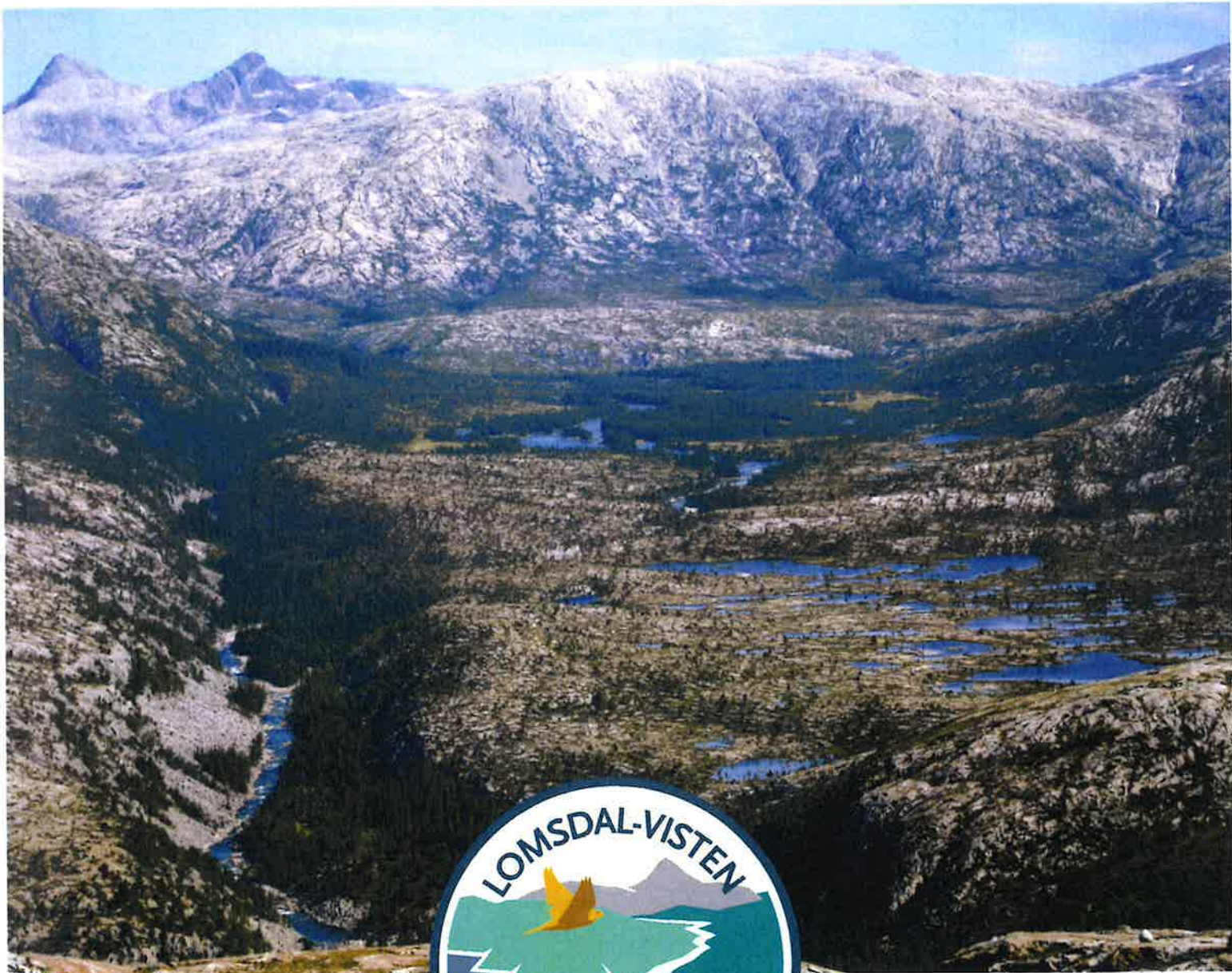
Bygningen trenger mye arbeid for at den skal bli i god stand. Logistikk i forbindelse med reparasjon vil medføre betydelige merutgifter.

En rask kostnadsberegning vil kunne komme opp i over en million kroner.

Forvaltningsplan for Lomsdal-Visten nasjonalpark/ Njaarken vaarjelimmiedajve Strauman landskapsvernområde

4.7 Tema – Bygninger og anlegg

Dette kapitlet omhandler bygninger og anlegg. Det fokuseres på eksisterende bygg og anlegg, og ønsker om nyetablering. Om bygninger og anlegg i tilknytning til reindrift se kap 4.2, landbruk se kap 4.3 og friluftsliv se kap 4.5 Kulturminner omtales i eget kapittel, se kap 4.9. I noen tilfeller kan bygninger og anlegg som er intakte, eller delvis intakte også ha funksjon som kulturminne og det er derfor likevel en viss overlapp mellom de to kapitlene.

Det går en 132 kV høyspentlinje gjennom landskapsvernområdet og nasjonalparken. Fra nord krysser linja grensen til landskapsvernområdet litt vest for Nedre Straumen. Linja krysser grensen til nasjonalparken mellom Rubben og Kalvdalsfjellet i Laksmarkdalen. Linja går så gjennom Laksmarka og til Børjedalen hvor den krysser grensen ut av nasjonalparken ved Søndre Austerdalselva. Helgelandskraft har fått konsesjon for å etablere en ny linje vest for nasjonalparken fra Aussundet via Nedre Svanvatnet til Anddalsvågen. Det er satt som et vilkår for denne konsesjonen at linja gjennom Strauman og Lomsdal-Visten rives og fjernes.

Det er spor etter tidligere bygninger og anlegg flere steder. Tufter og gamle spor betegnes i en del tilfeller som kulturminner, i andre tilfeller vil etterlatenskaper behandles som avfall/søppel. Restene etter den gamle telefonlinja som gikk fra Eiterådalen, over Sæterskardet og ned til Lakselvatnet og videre ut til Aursletta, og fra Lakselvatnet over til Storbørja behandles i denne sammenheng som avfall. Det ligger og står kreosotimpregnerte påler på store deler av strekningen. Delvis finnes også rester etter selve telefonlinja/strengen. Det er gjennomført en registrering av dette langs hele strekningen og det skal utarbeides en plan for hvordan opprydding kan gjennomføres.

Rester fra den gamle telefonlinja – Sæterskardet (CN)

I Strauman landskapsvernområde er det i Storstraumen bygd opp en steinfylling langs vestre bredd. Videre sørover langs landet mot Lakselva er det bygd sti/hestveg først som tømret sti boltet fast i fjellet og videre som utsprengt trasé langs fjellsida.

Fra nordre del av Lakselvatnet forbi Bjorvatnet til Sætra er det etablert en skogsvei. Denne har behov for vedlikehold. Flere steder er det benyttet stikkrenner av for liten dimensjon som har gitt erosjon i vegbanen og terrenget rundt som resultat.

Fra Lakselvatnet til Laksmarkvatnet er det delvis opparbeidet sti/kjerrevei, og videre innover fra Laksmarkvatnet til Tøymvatnet kan traséen som ble brukt i forbindelse med etablering av 132 kV linja delvis sees. Langs traséen ble det kjørt med traktor og det er på enkelte partier sprengt i berget for å komme fram.

I Strauman landskapsvernområde er det også flere steder rester etter bosettinger og bygninger, for eksempel sag og hytte.

I nasjonalparken har det vært fast bosetting flere steder, blant annet i Skjørlægda, Lomsdalen, Strompdalen, Laksmarka, Lislbørja, Klausmarka og Storfjorden. På flere av disse bostedene står ennå bygninger. Det er ingen fastboende i nasjonalparken eller i landskapsvernområdet.

Gården i Lislbørja – gjenplantet med sitkagran (RJF)

4.7.1 Forvaltningsmål

Forvaltningsmål:

Lomsdal-Visten nasjonalpark og Strauman landskapsvernområde skal forvaltes slik at eksisterende hytter/byggverk kan benyttes som i dag. Etablering av nye byggverk skal ikke forekomme med mindre de har et allmenntilgjengelig formål.

4.7.2 Rammer og regelverk – bygninger og anlegg

Vi gjør oppmerksom på at annet lovverk gjelder i tillegg til verneforskriftene. Det betyr at man ved for eksempel gjennomføring av bygningsmessige tiltak både behøver et positivt vedtak fra forvaltningsmyndigheten for verneområdet og en tillatelse fra kommunen som plan- og bygningsmyndighet. Det normale er at tiltaket først vurderes etter verneforskriften da denne er antatt strengest, deretter etter annet lovverk.

Definisjoner:

Det skiller mellom nybygging, vedlikehold, ombygging og utvidelse av hytter. Følgende definisjoner legges til grunn ved forvaltning av både Lomsdal-Visten nasjonalpark og Strauman landskapsvernområde:

- Nybygging: etablering av nye bygninger, eller oppbygging av bygninger hvor den bærende konstruksjonen har forfalt/må skiftes ut. Også gjenoppføring av bygninger etter brann eller naturskade går inn under dette punktet.
- Vedlikehold: med vedlikehold forstås mindre tiltak som opprusting av teknisk og funksjonell standard slik som takteking, etterisolering, montering av nye ruter med mer. Tiltak som innebærer fasadeendring defineres ikke som vedlikehold.
- Ombygging: bygningsmessige endringer innenfor eksisterende grunnflate
- Utvidelse: utvidelse av en bygningens grunnflate målt utvendig. Alt bebyggt areal teller, dvs også veranda eller platting.

4.7.2.1 Anlegg felles for landskapsvernet og nasjonalparken – kraftlinje

Lomsdal-Visten nasjonalpark har følgende bestemmelser med betydning for 132kV linje:

§ 3 pkt 1.2 Bestemmelsene i pkt 1.1 er ikke til hinder for:

- e. drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg
- f. nødvendig istandsetting av energianlegg ved akutt utfall.
- g. oppgradering/fornyelse av kraftanlegg og kraftlinjer for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt når dette ikke fører til vesentlig fysiske endringer i forhold til verneformålet.

§ 3 pkt 1.3 Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

- j. Oppgradering/fornyelse av kraftanlegg og kraftlinjer som ikke faller inn under punkt 1.2 g.

132kV kraftlinje går gjennom både landskapsvernområdet og nasjonalparken fra Aursletta til Storbørja

Ved en feil har det ikke blitt gitt bestemmelser om dette i forskriften for Strauman landskapsvernområde. Bestemmelsene for Lomsdal-Visten nasjonalpark bør legges til grunn ved forvaltning av Strauman landskapsvernområde også, da det er naturlig at bestemmelsene ikke er strengere i landskapsvernet enn i nasjonalparken. Vedtak i disse sakene må imidlertid fattes med hjemmel i § 48 i naturmangfoldloven så lenge linja går gjennom landskapsvernområdet.

Eksisterende 132 kV linje kan driftes og vedlikeholdes i henhold til pkt 1.2 e). Inntil ny trasé er vedtatt og ny linje bygget vil den eksisterende linja bli vedlikeholdt og være i bruk. Drift og vedlikehold omfatter blant annet utskifting av komponenter som liner, isolatorer, master, traverser m.v. i samsvar med anleggets tillatte egenskaper i forhold til konsesjon etter energiloven. Oppsetting av master med annen utforming enn eksisterende anlegg omfattes normalt ikke av vedlikeholdsbestemmelsen.

Pkt 1.2 f) åpner for at tiltakshaveren kan foreta nødvendig istandsetting ved akutte utfall av anlegget. Ved akutte feil kan det oppstå behov for umiddelbar reparasjon av installasjoner som medfører bruk av motorkjøretøy. I slike tilfeller forutsettes det at motorferdsel skjer mest mulig skånsomt og i tråd med motorferdselslovens bestemmelser. For mer om motorferdsel vises til kap 4.8 *motorferdsel*

Pkt 1.2 g) omfatter for eksempel endring av driftsspenning eller linjetykkelse, som endrer anleggets egenskaper i forhold til hva det er gitt konsesjon til å etablere, og når endringen ikke innebærer en vesentlige fysisk endring i forhold til formålet med vernet.

Større oppgraderinger/fornyelser av kraftledning der inngrepet kan innebære en vesentlig fysisk endring i strid med verneformålet, krever tiltaket en særskilt tillatelse etter § 3 pkt 1.3 j). Eksempel på slike tiltak er utskifting master til større dimensjon eller annen type master.

ST 17/21 Delegerete saker

**Lomsdal-Visten
nasjonalparkstyre**

Postadresse
c/o Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405
8002 Bodø

Besøksadresse
Trofors jernbanestasjon
8680 Trofors

Kontakt
Sentralbord: +47 75 53 15 00
Direkte: +47 +4775547819
sfnopost@statsforvalteren.no
www.fylkesmannen.no/nordland

Peder Langøien
Rørosveien 2536
2540 Tolga

Saksbehandler Bjørnar Aarstrand

Vår ref. 2019/5998

Deres ref.

Dato 21.07.2021

Vedtak - dispensasjon for bruk av elgtrekk/ATV i forbindelse med utfrakt av skutt elg - Gåsvatnet

Her kommer svar på søknaden om dispensasjon til bruk av ATV med belter for frakt av felt elg.

Vedtak

Peder Langøien får på vegne av jaktlaget dispensasjon fra forbudet mot motorisert ferdsel i Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmiedajve for transport felt elg med ATV med belter fra jaktfelt Gåsvatnet i Grane kommune. Dispensasjonen gis med hjemmel i verneforskriftens § 3, punkt 6.3, bokstav h, og i henhold til delegert myndighet fra Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre.

Du får dispensasjon med følgende vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for perioden 10-31. oktober 2021.
- Dispensasjonen gjelder kun for henting og frakt av felt elg.
- Kjøring i nasjonalparken skal skje hensynsfullt og på en slik måte at det ikke er fare for at det settes varige spor.
- GPS-logg fra kjørt trasé skal sendes inn senest 10. november 2021.
- Denne dispensasjonen skal være med under kjøring

Husk at det ikke er tillatt å rydde trasé eller lignende i forbindelse med transport.

Klage på vedtak

Du kan klage på vedtaket. Klagen må sendes til nasjonalparkstyret i løpet av tre uker etter at du har fått dette brevet. Nasjonalparkstyret vil da se på saken en gang til. Hvis vedtaket ikke blir omgjort blir klagen oversendt Miljødirektoratet for behandling.

Bakgrunn

Peder Langøien har per e-post 13. juli 2021 søkt om dispensasjon til bruk av ATV/firhjuling med belter til transport av felt elg fra jaktfelt Gåsvatnet.

Tillatelse til uttransport av elg til samme jaktvald har blitt gitt i tidligere år.

Grunnlaget for avgjørelsen

Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarke vaarjelimmiedajve ble opprettet ved kgl.res. av 29. mai 2009. Verneforskriften forvaltes av Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre.

Formålet med Lomsdal-Visten nasjonalpark er å:

Bevare et stort, egenartet og tilnærmet urørt naturområde. Bevare det biologiske mangfoldet med økosystemer, arter og bestander, geologiske forekomster, og kulturminner. Sikre variasjonsbredden av naturtyper og store sammenhengende barskogområder i regionen. Sikre grotter og karstformer mot all skade og mot at det fjernes biologisk eller geologisk materiale fra dem. Bevare, sammen med landskapsvernområdet i Indre Visten, et variert kystlandskap fra fjord til fjell på Helgeland.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området brukes til reindrift.

Motorferdsel på land, i ferskvann og i luften under 300 meter forbudt er forbudt i nasjonalparken. Dette står i verneforskriftens § 3, punkt 6.1. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av lett beltegående kjøretøy som ikke setter varige spor for transport av felt elg og hjort, dette står i verneforskriftens § 3, punkt 6.3 bokstav h. I forvaltningsplan for Lomsdal-Visten/Njaarke er «lett beltegående kjøretøy som ikke setter varige spor» definert med jernhest eller elgtrekk. Daværende Miljødepartementet kom imidlertid i klagesak (ref 13/2058) fram til at både ATV med belter og snøskuter er å anse som beltekjøretøy.

Alle saker som berører natur skal i tillegg vurderes ut fra naturmangfoldlovens §§ 8-12.

Vurdering av søknaden

Søknaden er innenfor verneforskriftens mulighet til å gi dispensasjon. Nesten hele jaktfeltet ligger i nasjonalparken. De delene som ligger nært Tosenvegen er lett tilgjengelige, med adkomst fra hovedveg og flere skogsbilveger, mens de indre delene av jaktfeltet ligger i til dels svært vanskelig tilgjengelig terreng.

Naturmangfoldlovens § 8 sier at vedtak som berører naturmangfoldet skal bygge på vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap om naturmangfoldet og virkningen på det.

Området Sarevejælla-Sarvejællanjaevrie-Sarvenvaartoe-Sorretje/Gåsvassdalen-Gåsvatnet Elgfjellet-Fatfjellet ble godt kartlagt i arbeidet med verneplan for Lomsdal-Visten ([Miljøfaglig utredning, rapport 2004:3](#)) Opplysningene om naturmangfoldet er hovedsakelig henta fra denne og fra [Naturbase](#).

Området er et av de rikeste i nasjonalparken med svært variert vegetasjon og topografi. Vi finner også flere svært verdifulle lokaliteter i området. I området er det store kalkforekomster, noe som gir store areal med svært frodige og rike skogsområder. Rundt Sarvejællanjaevrie/Gåsvatnet er det variert gran- og bjørkeskog. I vestenden av Sarvejællanjaevrie/Gåsvatnet og i liene fra Setertjønna via Engibekkskardet til Ohtje Raandurrie/Litle Hjortskardet er det områder med stor, grov granskog med naturskogpreg. I andre deler av området bærer granskogen større preg av hogst, særlig under engelskbruk-tida.

I området ligger det mange delområder med prioriterte naturtyper. Fem av områdene er kategorisert som svært viktige. Dette er Elgfjellet (kalkrike områder i fjellet), Jordbrudalen (kalkskog), Sætertjørna V (gammel barskog), Fatåsen S (kalkskog) og Grønlia (kalkskog). I tillegg er det en rekke områder som har fått verdiene «viktig» og «lokalt viktig». I disse områdene finner vi blant annet gammel barskog, kalkskog, bekkekløfter, deltaområder og flere av områdene er mosaikkpreget med innslag av rikmyr.

Det er registrert en rekke sårbare arter i området. Sibirkjuke og taiganål er registrert som sårbare i norsk rødliste, mens sukkernål, svartonekjuke, grannsildre, gjøk, fiskemåke, tyrikjuke, marisko, hønsehauk, svartand, lirype, jaktfalk, og gubbeskjegg er registrert som nært trua arter. Norsk rødliste er en oversikt over arter som har risiko for å dø ut i Norge (for mer informasjon se <http://www.artsdatabanken.no/Rodliste>).

Hele området er et viktig beiteområde for rein, med sommer-, høst- og vinterbeiter. Det er gode nok kunnskaper om naturmangfoldet, dette betyr at naturmangfoldlovens § 9, «føre-var prinsippet», ikke brukes i denne saken.

Naturmangfoldlovens § 10 sier at økosystemtilnærming og samlet belastning på et område skal vurderes. Det skal også vurderes om en dispensasjon kan skape presedens og på den måten bidra til en gradvis forringing av området og forvitring av verneforskriften. Ved utløpet av Sarvejællanjaevrie/Gåsvatnet har Statskog ei utleiehytte. Til denne hytta går det ei mye brukt, klopplagt sti. Ellers er det begrenset ferdsel i området. Hele området er gammel samisk kulturmark, men den tradisjonelle samiske bruken av området har satt få spor. Det er noen synlige rester etter gammer i området. Ut over dette er det få synlige spor etter menneskelig påvirkning i området.

Motorferdsel er i utgangspunktet forbudt i verneområdet da dette kan ha negative effekter for verneverdiene gjennom forstyrrelser, slitasje og støy, samt for fred og ro som grunnlag for utøvelse av friluftsliv. Ut over dispensasjon til frakt av ved og utstyr til utleiehytta foreligger

det ingen andre gyldige dispensasjoner til motorferdsel i området.

Sarvejellanjaevrie/Gåsvatnet er attraktivt som turmål. Den største friluftaktiviteten er knyttet til perioden juni-august. Forstyrrelser for friluftslivet må betraktes å være kortvarig.

Det er ikke tillatt å rydde traséer i forbindelse med transport. Det settes også krav om at all kjøring skal skje skånsomt slik at det ikke settes varige spor. Det betyr at man må være varsom slik at vegetasjon ikke rives opp. I hellende terreng vil kjørespor kunne danne «bekker» gjennom at vann begynner å renne etter sporet og dermed fordype og forsterke skadene. I perioder med vått vær må man også være særlig varsomme ved kjøring på myr der beltekjøretøy også lett kan sette spor ved uaktsom kjøring. Fordi vi fremdeles har lite kunnskap om slitasje på marktekke ved bruk av ATV med belter settes det krav om at sporlogg fra GPS skal sendes inn etter endt periode.

Med de kravene som er satt til aktsomhet vil kjøring i et slikt begrenset omfang vil ha liten negativ effekt på vegetasjonen i området.

Naturmangfoldlovens §§ 11 og 12 er ikke relevante i denne saken og er derfor ikke vurdert.

Med hilsen

Bjørnar Aarstrand
Nasjonalparkforvalter

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:

Grane kommune	Rådhuset	8680	Trofors
Statens Naturoppsyn Trofors	Trofors jernbanestasjon	8680	TROFORS
Statsforvalteren i Nordland	Postboks 1405	8002	BODØ
Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt v/ Torstein Appfjell	Haustrisveien 98	8680	TROFORS

**Lomsdal-Visten
nasjonalparkstyre**

Postadresse
c/o Statsforvalteren i Nordland
Postboks 1405
8002 Bodø

Besøksadresse
Trofors jernbanestasjon
8680 Trofors

Kontakt
Sentralbord: +47 75 53 15 00
Direkte: +47 +4775547819
sfnopost@statsforvalteren.no
www.fylkesmannen.no/nordland

Ronald Atle Bjøru
Syvikveien 2
8870 Visthus

Saksbehandler Bjørnar Aarstrand

Vår ref. 2020/6084

Deres ref.

Dato 16.08.2021

Dispensasjon fra motorferdselsforbudet Lomsdal - Visten nasjonalpark, bruk av helikopter til uttransport av elg, jaktlag Ronald Bjøru

Her kommer svar på søknaden din om bruk av helikopter til å transportere ut felt elg fra Tverrlandet/Almosen i Vevelstad kommune.

Vedtak

Ronald Bjøru får på vegne av jaktlaget dispensasjon fra forbudet mot motorisert ferdsel i Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmiedajve for transport felt elg med helikopter fra jaktfelt Tverrlandet/Almosen i Vevelstad kommune. Dispensasjonen gis med hjemmel i verneforskriftens § 3, punkt 6.3, bokstav h, og i henhold til delegert myndighet fra Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre.

Du får dispensasjon med følgende vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for perioden 25. september til 5. november for årene 2021, 2022 og 2023.
- Dispensasjonen gjelder for ett helikopter med inntil to turer. Innenfor disse to turene kan helikopteret gå ned flere steder for å hekte på slakt.
- Dersom det er rein i området må det vises særlig hensyn. Reinen må gis mulighet til å forflytte seg rolig før helikopteret går ned.
- Du skal ha med dispensasjonen på hver tur.
- FØR hver transport SKAL det gis beskjed til lokal SNO, Carl Norberg på telefon 906 45 339 og Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt (Torstein Appfjell, distriktsleder telefon 905 07 332). SMS er tilstrekkelig.

I tillegg til dispensasjon fra nasjonalparkstyret må Vevelstad kommune behandle dispensasjon fra motorferdselsloven. Vedtaket sendes derfor med kopi til kommunen.

Klage på vedtak

Du kan klage på vedtaket. Klagen må sendes til nasjonalparkstyret i løpet av tre uker etter at du har fått dette brevet. Nasjonalparkstyret vil da se på saken en gang til. Hvis vedtaket ikke blir omgjort blir klagen oversendt Miljødirektoratet for behandling.

Bakgrunn

Ronald Bjøru har per e-post 12. august 2021 søkt om dispensasjon til bruk av helikopter til transport av felt elg på vegne av jaktlaget i Almosen-Tverrland i Vevelstad. For 2021 er jaktlaget tildelt 3 dyr. Det søkes i utgangspunktet om en tidsramme for 5 år.

Grunnlaget for avgjørelsen

Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarke vaarjelimmiedajve ble opprettet ved kgl.res. av 29. mai 2009. Verneforskriften forvaltes av Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre.

Formålet med Lomsdal-Visten nasjonalpark er å:

Bevare et stort, egenartet og tilnærmet urørt naturområde. Bevare det biologiske mangfoldet med økosystemer, arter og bestander, geologiske forekomster, og kulturminner. Sikre variasjonsbredden av naturtyper og store sammenhengende barskogområder i regionen. Sikre grotter og karstformer mot all skade og mot at det fjernes biologisk eller geologisk materiale fra dem. Bevare, sammen med landskapsvernområdet i Indre Visten, et variert kystlandskap fra fjord til fjell på Helgeland.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området brukes til reindrift.

Motorferdsel på land, i ferskvann og i luften under 300 meter forbudt er forbudt i nasjonalparken. Dette står i verneforskriftens § 3, punkt 6.1. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av bruk av luftfartøy for uttransport av felt elg og hjort, dette står i verneforskriftens § 3, punkt 6.3, bokstav h.

Alle saker som berører natur skal i tillegg vurderes ut fra naturmangfoldlovens §§ 8-12.

Vurdering av søknaden

Søknaden er innenfor verneforskriftens mulighet til å gi dispensasjon, og det ble innvilget dispensasjon i 2020. Jaktfeltet ligger delvis i nasjonalparken, i et til dels vanskelig tilgjengelig terreng. Området er for meste vegløst og bratt. Jaktfeltet har til dels lange avstander til båt og videre transportmuligheter. I forvaltningsplan for Lomsdal-Visten/Njaarke pekes det på at uttransport av felt elg med helikopter i mange tilfeller vil være ønskelig enn bruk av lett beltegående kjøretøy, fordi det er en mer skånsom løsning med tanke på terrengslitasje.

Det søkes om en varighet på dispensasjonen på 5 år. Forvaltningsmyndigheten har tidligere hatt en praksis på å innvilge søknader med 3 år, og det vil derfor bli innstilt på 3 år også i denne behandlingen.

Naturmangfoldlovens § 8 sier at vedtak som berører naturmangfoldet skal bygge på vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap om naturmangfoldet og virkningen på det. Opplysningene om naturmangfoldet er i hovedsak hentet fra rapport fra verneplan for Lomsdal-Visten (Miljøfaglig utredning, rapport 2004:3). Det er og gjort noe artsregistreringer i området (Sensitive Arter, Miljødirektoratet). Ingen av de registrerte verdiene vil bli skadet som følge av utfrakt av elg med helikopter.

Hele området brukes som reinbeite.

Selv om det er gjort få registreringer av truede arter eller høgt verdisatte naturverdier i området er det rimelig å anta at det er høge verdier knyttet til gammel skog og bratte, sørvendte kystlier. Det er rimelig å anta at det både kan være viktige naturtyper i området, som ikke er registrert, og ikke-registrerte rødlistearter. Det er sannsynlig at man vil finne rødlistearter på rikbarkstrær som osp, selje og alm. Det er også stor sannsynlighet for at det hekker rødlisteartede fugler i området. Det må derfor tas hensyn til «føre-var-prinsippet», naturmangfoldlovens § 9. Det er ikke dokumentert at lavtflyging med helikopter er til vesentlig skade på naturmangfoldet utenom hekke- og yngletid. Det er ikke tillatt å felle trær/rydde landingsplass i forbindelse med landing med helikopter. En tillatelse til frakt av felt elg med helikopter vil derfor ikke bryte mot «føre-var-prinsippet».

Naturmangfoldlovens § 10 sier at økosystemtilnærming og samlet belastning på et område skal vurderes. Det skal også vurderes om en dispensasjon kan skape presedens og på den måten bidra til en gradvis forringing av området og forvitring av verneforskriften.

Motorferdsel er i utgangspunktet forbudt i verneområdet fordi det kan ha negative effekter for verneverdiene gjennom forstyrrelser, slitasje og støy. I tillegg forstyrrer motorferdsel fred og ro som grunnlag for utøvelse av friluftsliv. Det foreligger ingen gyldige dispensasjoner til motorferdsel i området. Forstyrrelser for friluftslivet må betraktes å være kortvarig i forbindelse med landing og «take off» og den samlede belastningen på området vurderes derfor som akseptabel.

Naturmangfoldlovens §§ 11 og 12 er ikke relevante i denne saken og er derfor ikke vurdert.

Med hilsen

Bjørnar Aarstrand
Nasjonalparkforvalter

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:			
STATSFORVALTEREN I	Postboks 1405	8002	BODØ
NORDLAND			
VEVELSTAD KOMMUNE	Forvikveien 118	8976	VEVELSTAD
JILLEN-NJAARKE	c/o leder Torstein Appfjell	8684	TROFORS
REINBEITEDISTRIKT	Haustrisvegen 98		
Statens Naturoppsyn Trofors	Trofors jernbanestasjon	8680	TROFORS

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre	18/21	26.08.2021

Høringsuttalelse - søknad om oppført portabel lavvo i Lomsdal-Visten nasjonalpark.

Vedlegg:

- 1 Høring - søknad om oppsetting av plankelavvo ved Midtre Breivatn - Brønnøy kommune.pdf
- 2 Kart som viser området vi anvender portable lavvoen.pdf
- 3 Bilde av portabel lavvo - nødbu

Forvalters tilrådning

Høringsuttalelsen tar kun opp hensyn til vernebestemmelsene for Lomsdal – Visten nasjonalpark og naturmangfoldloven. Reindriftsfaglige spørsmål er ikke vurdert.

Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre er betenkt over hva en søknad med slikt areal-omfang på sikt kan føre til. En dispensasjon kan skape presedens og på den måten bidra til en gradvis forringing av området og forvitring av verneforskriften. Det bes derfor om at nødvendigheten av en slik portabel gjeterhytte vurderes nøye av reindriftsmyndigheten.

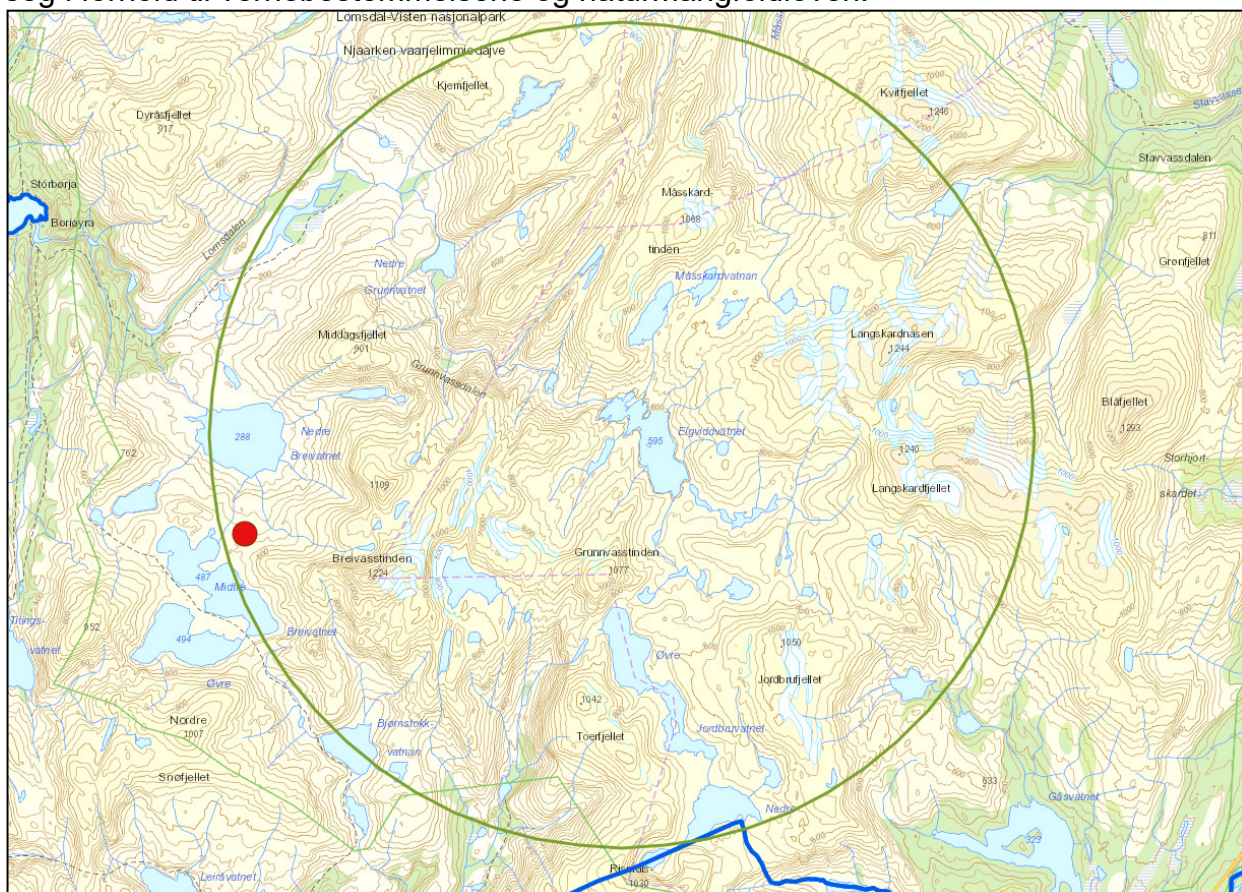
Dersom reindriftsmyndigheten finner grunnlag for å innvilge søknaden ber Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre om at avgrensningen på området vurderes, og eventuelt begrenses. Det bør settes krav til avstand fra større vann/innsjøer og synlighet i terrenget. Dette ut fra hensyn til dyreliv, allmenn ferdsel og privatisering av området. Styret for Lomsdal-Visten nasjonalpark vil på et senere tidspunkt kunne gi føringer ved behandling av dispensasjon for tiltaket.

Søknaden og bakgrunn

Statsforvalteren i Nordland mottok 06.06.2021 søknad om oppsetting av «portabel elementlavvo/nødbu» i reindrifta. Søker er Berit Kristine Hætta i Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt, leder av siidaandel WB26.

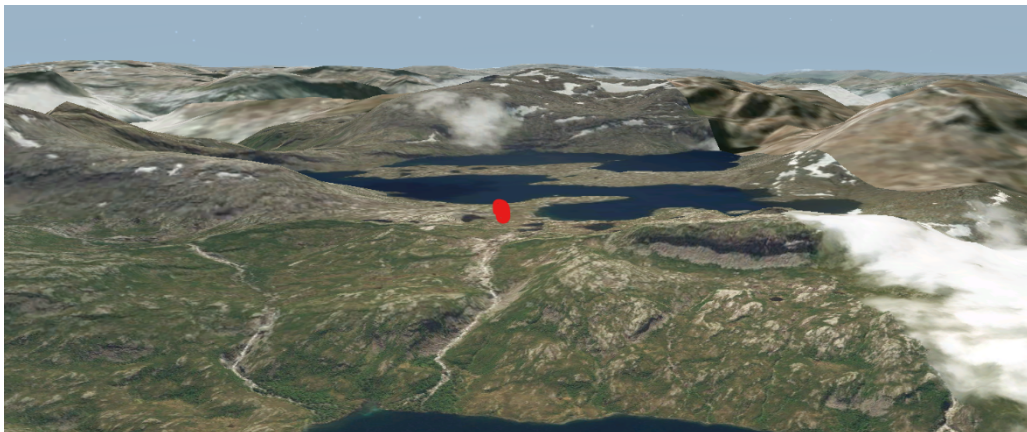
Søknaden kommer på bakgrunn av at styret for Lomsdal-Visten nasjonalpark har vedtatt fjerning av lavvoen som ble oppført uten søknad ved Midtre Breivatn i 2020. Området hvor lavvoen er oppført og tenkt brukt ligger innenfor Lomsdal- Visten nasjonalpark og omfattes av vernebestemmelsene. Fjerning av byggverket er utsatt i påvente av behandling av denne søknaden.

Styret for Lomsdal – Visten nasjonalpark har nå fått søknaden til høring og skal uttale seg i forhold til vernebestemmelsene og naturmangfoldloven.

Kart: Detaljkart som viser område hvor elementlavvoen er tenkt brukt. Rød prikk viser dagens plassering, blå strek viser distriktsgrenser og grønn strek viser avgrensning på Lomsdal-Visten nasjonalpark.

Plassering er vist på kartet, og berører i hovedsak eiendom 202/18 og umatrikulert statsgrunn i Brønnøy kommune og eiendom 30/1, 52/1, 58/1, 59/1 i Grane kommune. I tillegg er flere mindre, private eiendommer delvis innenfor det angitte området.

Ortofoto: Visuell fremstilling (fra nord mot sør). Rød markering viser lavvoens plassering ved Midtre Breivatn i Lomsdal-Visten nasjonalpark.

Om lavvoen og søknaden.

Den portable lavvoen er 11 m² og beskrives som flyttbar på samme måte som en vanlig lavvo. Den er såpass stor at den ikke kan tas ned og legges i en sekk og flyttes rundt. Den er bygd i tre, og må skrues ned og transporteres på en slede om det skulle bli aktuelt å flytte den. Av praktiske hensyn vil lavvoen være mest aktuell ved Midtre Breivatnet.

Det er ingen veier i området, og det er omkring 13 km etter skogsvei/sti fra Tosbotn til plassering ved Midtre Breivatn. Søker oppgir at det tar minst åtte timer for å komme seg heim til overnatting. Distriktet eller siidaandelen har ingen hytter i området plankelavvoen skal benyttes i, og dette skal være siidaandelens HMS-tiltak for å minimere belastninger og unngå risiko for ulykker ved plutselig værskifte.

Plankelavvoen kan stå ute uten å bli ødelagt av vind, snø og is og er derfor et trygt husvære for reingjetere under ekstreme værforhold. Den skal foruten overnatting og som nødbu ved plutselig værskifte brukes til oppbevaring av løsøre, utstyr og matvarer.

Det er vurdert at lavvoen trenger tillatelse etter reindriftsloven.

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmiedajve ble opprettet ved kgl.res. av 29. mai 2009. Verneforskriften forvaltes av Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre.

Formålet med Lomsdal-Visten nasjonalpark er å:

Bevare et stort, egenartet og tilnærmet urørt naturområde. Bevare det biologiske mangfoldet med økosystemer, arter og bestander, geologiske forekomster, og kulturminner. Sikre variasjonsbredden av naturtyper og store sammenhengende barskogområder i regionen. Sikre grotter og karstformer mot all skade og mot at det fjernes biologisk eller geologisk materiale fra dem. Bevare, sammen med landskapsvernområdet i Indre Visten, et variert kystlandskap fra fjord til fjell på Helgeland.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnet innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området brukes til reindrift.

Alle inngrep i verneområdet er forbudt, dette står i verneforskriftens § 3, punkt 1.1. I forskriften listes blant annet oppføring av varige eller midlertidige bygninger opp som eksempel på inngrep som ikke er tillatt. I punkt 1.2, bokstav c, framkommer det likevel av midlertidige gjerder i reindrifta som skal stå en sesong er tillatt. I punkt 1.3, bokstav d, fastslås det at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til oppsetting og vedlikehold av nødvendige gjeterhytter, gjerder og anlegg for reindrift og husdyrdrift. Videre står det i punkt 1.3 at ombygging, utvidelse og nybygg skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet.

Alle saker som berører natur skal i tillegg vurderes ut fra naturmangfoldlovens §§ 8-12.

Vurdering av saken

Naturmangfoldlovens § 8 sier at alle vedtak som berører naturmangfoldet skal bygge på vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap om naturmangfoldet og virkningen på det.

Kunnskapen om naturverdiene i området anses som gode, men ikke fullstendige. Kunnskapen er i hovedsak hentet fra arbeidet med verneplan for Lomsdal-Visten (Miljøfaglig Utredning rapport 2004:3) og natrubase. Selv om avgrensingen på området er stort, så har vi gode kunnskaper om naturforholdene rundt Breivatnan, Elgvidevatnan og Lomsdalen. Naturmangfoldlovens § 9, "føre-var-prinsippet", bør derfor ikke brukes.

Naturmangfoldlovens § 10 sier at økosystemtilnærming og samlet belastning på et område skal vurderes. Det skal også vurderes om en dispensasjon kan skape presedens og på den måten bidra til en gradvis forringing av området og forvitring av verneforskriften.

Naturmangfoldlovens §§ 11 og 12 er ikke relevante i denne saken og er derfor ikke vurdert.

Da forvaltningsplan for Lomsdal- Visten nasjonalpark ble utarbeidet i 2014 hadde ikke Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt godkjent distriktsplan, slik at reindriftsfaglige hensyn er tatt inn etter høringer og i arbeidet med utarbeidelse av planen.

Verneforskriften åpner for at styret etter søknad kan innvilge nødvendige bygninger i forbindelse med landbruk eller reindrift, punkt 1.3.d. Det er ikke gjort vurderinger i forhold til portable bygninger. Nødvendigheten må derfor vurderes nøye.

Forvalter er gjort kjent med lignende sak i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, hvor Midtre Nordland nasjonalparkstyre gav tillatelse til bruk av portabel lavvo i 2018. Saken danner likevel ikke presedens siden styret står fritt til å fatte selvstendige vedtak ut fra forvaltningsplan. Forvaltningsplan kan være noe forskjellig utformet i de ulike verneområdene.

Den portable lavvoen fremstår som et bygningsmessig beskjedent tiltak. Dette gjelder både bygningsmessig og for transport (snøskuter). Plassering er likevel et viktig moment, og kan gi konsekvenser i forhold til vernebestemmelsene. Området hvor

lavvoen nå er plassert er et område som er relativt mye brukt av allmenheten, og det er ikke beskrevet kjente verneverdier i dette området.

Reindrifta er viktig i området og i nasjonalparken. Fordelene med en portabel lavvo er at den kan flyttes, og den vil ikke sette varige spor i terrenget slik en fast installasjon ville gjort. Transport vil også i utgangspunktet skje svært skånsomt. Ulempene ved å innvilge en slik søknad på et så vidt område er at det fort kan oppstå uheldige plasseringer som ikke er vurdert på samme måte som ved en fast installasjon. Det vil også ved enkelte tilfeller bli oppfattet som privatiserende for allmenhetens bruk av områdene, og i verste tilfelle skade sårbart dyre- og planteliv ved endret plassering. Det vil i så måte være behov for noen føringer hvor og hvordan bygningen plasseres.

Styret tar med bakgrunn i dette kun stilling til søknaden i forhold til verneforskrift samt naturmangfoldlov. Det vurderes ikke reindriftsfaglige hensyn i høringsuttalelsen.

Hoved delen det avmerkede, omsøkte området ligger innenfor Lomsdal-Visten nasjonalpark. Området er estimert til over 230 km² og omfatter arealer fra Tosbotnet, Breivatnan, Lomsdalen, Kjempfjellet, Kvittfjellet, Langskardfjellet og Jordbufjellet. Det er skrevet i høringen at lavvoen av praktiske årsaker vil i hovedsak stå ved Midtre Breivatn. Berggrunnen i dette området består hovedsakelig av granitt og glimmergneis/glimmerskifer, men i området er det også større og mindre kalkfelt. Det er dokumentert mange forekomster av kalkkrevende fjellplanter i området, og det er sannsynlig at det vil kunne være flere viktige naturtyper i området, blant annet knyttet til naturtypen «kalkrike områder i fjellet». Ifølge naturbase er det registrert jøkelstarr, fjellrype, fiskemåke og gjøk i området. Jøkelstarr er registrert som sårbart i norsk rødliste, mens de andre artene er registrert som nært truet. Området er også registrert som hekkeområde for smålom og det er også gjort observasjoner av storlom, svartand og sjøorre på nedre Breivatn. Det er også registrert en rekke insekter og krepsedyr knyttet til vannene.

Det beskrives i høringen at Breivatnan er et svært attraktivt turområde, som av mange nok vil beskrives som noe av «indrefiletten» i Lomsdal-Visten.

Det har ikke blitt gjennomført ferdselstillinger ved startstedene nær dette området, men det er rimelig å anta at hoveddelen av ferdselen hit enten kommer fra (eller skal til) Tosbotn eller Børjeøra, men det er også noe ferdsel fra Tettingdalen over Lappskardet og Lappskardvatnan. Lavvoen er svært synlig i området slik den er plassert i dag.

Den foreløpige reindriftsfaglige vurderingen av søknaden er at kriteriene for å kunne gi tillatelse til å sette opp en plankelavvo ved Midtre Breivatn er oppfylt. Lomsdal- Visten nasjonalparkstyre er spesielt bedt om å komme med uttalelse til saken. Dette med bakgrunn i at plankelavvoen er tenkt plassert i et område som er vernet som nasjonalpark. Det er et viktig område for friluftsliv og det er ikke andre fysiske inngrep som preger området. Dette er betydelige interesser.

Lomsdal-Visten Nasjonalparkstyre
Moloveien 10
8002 BODØ

Saksbehandler, innvalgstelefon
Christian Brun-Jenssen, 75 53 15 58

Høring - søknad om oppsetting av plankelavvo ved Midtre Breivatn - Brønnøy kommune

Statsforvalteren i Nordland mottok 06.06.2021 søknad om oppsetting av «portabel elementlavvo/nødbu» i reindrifta. Søker er Berit Kristine Hætta i Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt, leder av siidaandel WB26.

Det søkes om tillatelse til å bruke en portabel elementlavvo i Lomsdal-Visten nasjonalpark i Brønnøy og Grane kommuner. Plassering er vist i figur 1 og 2, og berører i hovedsak eiendom 202/18 og umatrikulert statsgrunn i Brønnøy kommune og eiendom 30/1, 52/1, 58/1, 59/1 i Grane kommune. I tillegg er flere mindre, private eiendommer delvis innenfor det angitte området. Elementlavvoen er frittstående og kan transporteres rundt på slede etter behov. Av praktiske hensyn vil den stå mest ved Midtre Breivatn. Plankelavvoen er 11 m² og den er bygd av trevirke.

Det er ingen veier i området, og det er omkring 13 km etter skogsvei/sti fra Tosbotn til plassering ved Midtre Breivatn. Søker oppgir at det tar minst åtte timer for å komme seg heim til overnatting. Distriktet eller siidaandelen har ingen hytter i området plankelavvoen skal benyttes i, og dette skal være siidaandelens HMS-tiltak for å minimere belastninger og unngå risiko for ulykker ved plutselig værskifte. Plankelavvoen kan stå ute uten å bli ødelagt av vind, snø og is og er derfor et trygt husvære for reingjetere under ekstreme værforhold. Den skal foruten overnatting og som nødbu ved plutselig værskifte brukes til oppbevaring av løsøre, utstyr og matvarer.

Områdebeskrivelse

Det aktuelle området ligger innenfor Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarcken vaarjelimmiedajve, som ble opprettet ved kgl.res. av 29. mai 2009. Verneforskriften forvaltes av Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre. Formålet med Lomsdal-Visten nasjonalpark er å:

- Bevare et stort, egenartet og tilnærmet urørt naturområde.
- Bevare det biologiske mangfoldet med økosystemer, arter og bestander, geologiske forekomster, og kulturminner.
- Sikre variasjonsbredden av naturtyper og store sammenhengende barskogområder i regionen.
- Sikre grotter og karstformer mot all skade og mot at det fjernes biologisk eller geologisk materiale fra dem.

- Bevare, sammen med landskapsvernområdet i Indre Visten, et variert kystlandskap fra fjord til fjell på Helgeland.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnet innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området brukes til reindrift.

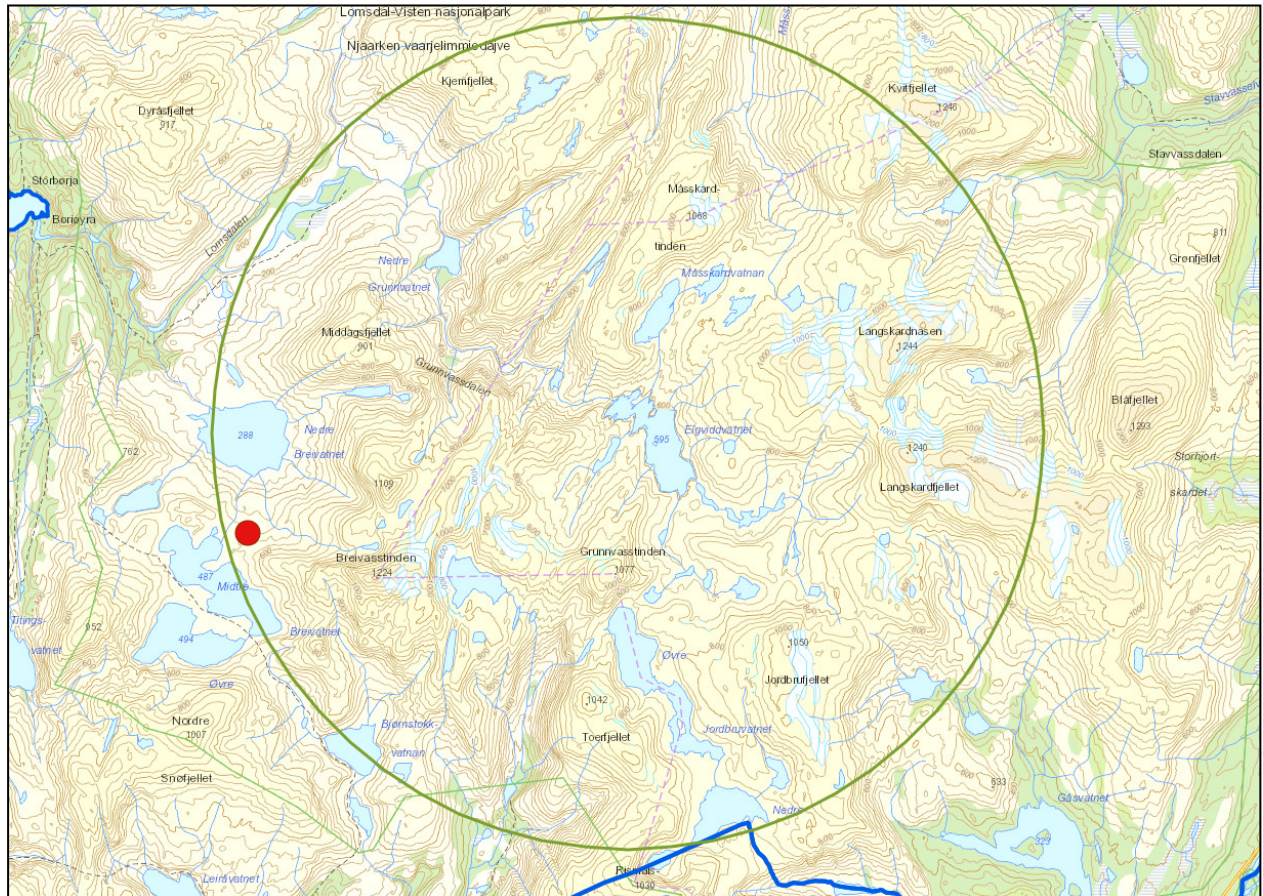

Figur 1 viser ønsket område for bruk av elementlavoen (grønn sirkel). Blå strek viser distriktsgrensene.

Vi kan ikke gå gjennom og beskrive naturforholdene i hele det avgrensede området, og beskriver videre forholdene rundt Breivatnan. Berggrunnen i området består hovedsakelig av granitt og glimmergneis/glimmerskifer, men i området er det også større og mindre kalkfelt. Det er dokumentert mange forekomster av kalkkrevende fjellplanter i området, og det er sannsynlig at det vil kunne være flere viktige naturtyper i området, blant annet knyttet til naturtypen «kalkrike områder i fjellet». Ifølge naturbase er det registrert jøkelstarr, fjellrype, fiskemåke og gjøk i området. Jøkelstarr er registrert som sårbar i norsk rødliste, mens de andre artene er registrert som nært

truet. Området er også registrert som hekkeområde for smålom og det er også gjort observasjoner av storlom, svartand og sjøorre på nedre Breivatn. Det er også registrert en rekke insekter og krepsedyr knyttet til vannene.

Figur 2: Detaljkart som viser område hvor elementlavvoen er tenkt brukt. Rød prikk viser dagens plassering og blå strek viser distriktsgrenser.

Breivatnan er et svært attraktivt turområde, som av mange nok vil beskrives som noe av «indrefiletten» i Lomsdal-Visten. Det har ikke blitt gjennomført ferdselstillinger ved startstedene nær dette området, men det er rimelig å anta at hoveddelen av ferdselen hit enten kommer fra (eller skal til) Tosbotn eller Børjeøra, men det er også noe ferdsel fra Tettingdalen over Lappskardet og Lappskardvatnan.

Lowverk

Den portable lavvoen beskrives som flyttbar på samme måte som en vanlig lavvo, og det søkes om tillatelse til å sette den innenfor et vidt område i Lomsdal-Visten nasjonalpark. Vi har i tidligere saker i Nordland vurdert denne typen bygg som faste og søknadspliktige, og vurderer at det er rett også i denne saken. Plankelavvoen er såpass stor at den ikke kan tas ned og legges i en sekk og flyttes rundt. Den er bygd i tre, og må skrus ned og transporteres på en slede om det skulle bli aktuelt å flytte den. Det finnes en rekke reindriftshytter med mer tradisjonell utforming som ikke er større enn 11 m², og som enkelt kan flyttes ved hjelp av snøskuter eller helikopter. Selv om plankegamma har en annen form enn en tradisjonell gjeterhytte, kan vi ikke se at den skal behandles på en annen måte. Vi vurderer derfor at den trenger tillatelse etter reindriftsloven.

Reindrifstutøvere har gjennom reindrifstlovens § 21 rett til å «disponere grunn til nødvendige hytter og gammer for folk og til buer og stillinger som trengs til oppbevaring av løsøre og matvarer». Gjeterhytter i reindriften skal i henhold til § 1 i Forskrift om godkjenning av gjeterhytter i reindriften godkjennes av Reindrifststyret. Et av vilkårene for å få godkjenning er at grunneier og andre berørte interesser ikke blir unødig belastet. Saken skal også vurderes etter naturmangfoldlovens §§ 8-12.

Etter § 3, punkt 1.1 i verneforskriften for Lomsdal-Visten nasjonalpark er området vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av varige eller midlertidige bygninger, anlegg og innretninger mm. Forvaltningsmyndigheten kan etter §3, punkt 1.3 d gi tillatelse til oppsetting og vedlikehold av nødvendige gjeterhytter, gjerder og anlegg for reindrift og husdyrdrift.

Elementlavoen ble satt opp vinteren 2019/2020, og den mangler tillatelse etter både reindrifstloven og verneforskriften for Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre. Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre har krevd den fjernet, men dette er satt på pause til denne søknaden er behandlet.

Foreløpig vurdering

Reindrifstloven § 21 oppstiller to vilkår for at søknad om gjeterhytte i reindriften kan godkjennes. Søker må inneha retten til å utøve reindrift og det må foretas en nødvendighetsvurdering av behovet for lavoen. Søker er leder av siidaandel WB 26 og har dermed rett til å utøve reindrift. Avstand til vei og at det ikke er andre hytter i området tilsier at det er et behov for en gjeterhytte i området. Området brukes ifølge reindrifstas arealbrukskart som sommerbeite, og det går en flyttlei nært tenkt plassering. Plankelavoen har dermed en strategisk plassering for reindrifstformål. På bakgrunn av dette er vår foreløpige reindrifstfaglige vurdering at kriteriene for å kunne gi tillatelse til å sette opp en plankelavvo her er oppfylt.

Plankelavoen er tenkt plassert i et område som er viktig for friluftsliv og hvor det ikke er andre fysiske inngrep. Det er også nasjonalpark. Dette er betydelige interesser, og vi ber om spesielt om innspill fra nasjonalparkstyret på dette.

Høring

Vi sender herved saken på høring. Eventuelle opplysninger av betydning for saken eller merknader til søknaden sendes Statsforvalteren i Nordland innen 01.09.2021. Vi vil etter dette gi vår tilråding og sende saken til Reindrifststyret for avgjørelse.

Nøyaktig plassering avgjøres i Brønnøy kommunes byggesaksbehandling etter dialog med nasjonalparkstyre, grunneier og søker, etter at saken er behandlet og eventuelt godkjent av Reindrifststyret.

Med hilsen

Stein Tage Domaas (e.f.)
underdirektør

Christian Brun-Jensen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Søknad av 06.06.2021
- 2 Kart som over tenkt område
- 3 Bilde av portabel lavvo - nødbu

Tosbotnet

Guevtelsmehkie

634 moh

174,4°

65.423441° N

013.042144° E

1:454701

Kvennibn

ST 19/21 Eventuelt